

Nieuwe Armoede – 2018

Nieuwe armoede

- Waarom we er zijn
- Armoede verandert
- Werkloosheid neemt af - langdurige armoede neemt toe
- Definitie
- Cijfers (Cbs, scp, ombudsvrouw)
- Regeerakkoord
- Denken over armoede
- Nieuwe armoede: sociale groepen

Waarom we er zijn- uit Liefde

“Wij zijn geroepen de hand uit te steken naar de armen, hen te ontmoeten, hen in de ogen te kijken, hen te omarmen om hun de warmte van de liefde die de cirkel van eenzaamheid verbreekt, te laten voelen.

Hun hand die naar ons wordt uitgestoken, is ook een uitnodiging om buiten onze zekerheden en ons gemak te treden en de waarde te erkennen die de armoede op zich vormt”.

Armoede verandert

- Wie waren arm in de jaren tachtig?
- Wie waren arm tien jaar geleden?
- Wie zijn nu arm?

Werkloosheid neemt af
langdurige armoede neemt toe

Werkloosheid – cbs

- *De werkloosheid is in de afgelopen drie maanden met gemiddeld 9 duizend per maand gedaald. Het aantal werklozen kwam in februari uit op 473 duizend, meldt het CBS. Dit is 5,3 procent van de beroepsbevolking. Het aantal mensen met betaald werk is in de afgelopen drie maanden met gemiddeld 13 duizend per maand toegenomen. UWV telde eind februari 416 duizend WW-uitkeringen.*
- *De regering zet sterk in op creëren van werkgelegenheid – bijvoorbeeld: regeerakkoord*

Regeerakkoord- vertrouwen in de toekomst

Wanneer mensen vanuit de bijstand aan het werk komen, is het van belang dat ze er ook echt op vooruit gaan. Daarom wil het kabinet met gemeenten afspraken maken over het lokaal beleid om de armoedeval te verkleinen. Ook blijft de huidige ruimte voor experimenten in de Participatiewet om bijstandsgerechtigden weer actief te krijgen op de arbeidsmarkt

Gegevens op een rijtje

In Nederland leeft bijna 10% van de bevolking in armoede (CBS, 2015). 3% van de Nederlanders heeft chronisch, dat wil zeggen minstens 4 jaar achter elkaar, niet voldoende geld om in het dagelijks levensonderhoud te voorzien (CBS, 2015).

40-50% van lage inkomens is langdurig arm (CBS, 2012)

In 2016 moesten 224 duizend huishoudens al ten minste vier jaar op rij rondkomen van een laag inkomen. Dat komt neer op 3,3 procent van alle huishoudens. In 2014 had nog 2,7 procent van de huishoudens een langdurig laag inkomen. De toename komt voornamelijk doordat meer huishoudens langdurig afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering (CBS, 2018)

definitie

Armoede wil zeggen dat iemand onvoldoende geld heeft om basisbenodigdheden als voeding, een goede woning en kleding te betalen (SCP, 2015).

Ook met een minimuminkomen hebben mensen vaak nog onvoldoende geld om volwaardig 'mee te kunnen doen' in de maatschappij, en zijn ze afhankelijk van aanvullende voorzieningen om bijvoorbeeld kinderen te laten sporten. (CBS, 2015)

HVA --OMVANG ARMOEDE EN SCHULDEN

10% Nederlandse huishoudens leeft op/onder armoedegrens

3% leeft langdurig op of onder armoedegrens

12% Nederlandse kinderen groeit op in armoede (425.000)

18,5% Nederlandse huishoudens heeft (risico op) problematische schulden

Gemiddelde schuld bij loket schuldhulp: € 42.000

Duur schulden bij loket schuldhulp: 3-5 jaar gemiddeld

Kosten schuldenproblematiek: € 10 miljard per jaar

Regeerakkoord- schulden

De overheid zet sterk in om schulden problematiek te verlagen: meer contact met schuldenaren; maximale stapeling van boetes

Kinderen en armoede

378.000

Denken over armoede-hoe komt het?

even concentreren

Denken

conjunctureel: het komt door de economie

– structureel:
maatschappelijke ontwikkelingen bijv. ICT of sociale ongelijkheid

-demografisch:
bevolkingsgroepen

– cultureel: sociale normen in bepaalde bevolkingsgroepen

-machtsverschillen: macht van de ene groep over de andere

–
– Institutioneel: wetten en regels van de overheid

– individualistisch:
tekortschieten persoonlijke hulpbronnen: psychenetwerken

Nieuwe armoede

We noemen het nieuwe armoede omdat armoede (niet) te herkennen is aan nieuwe groepen

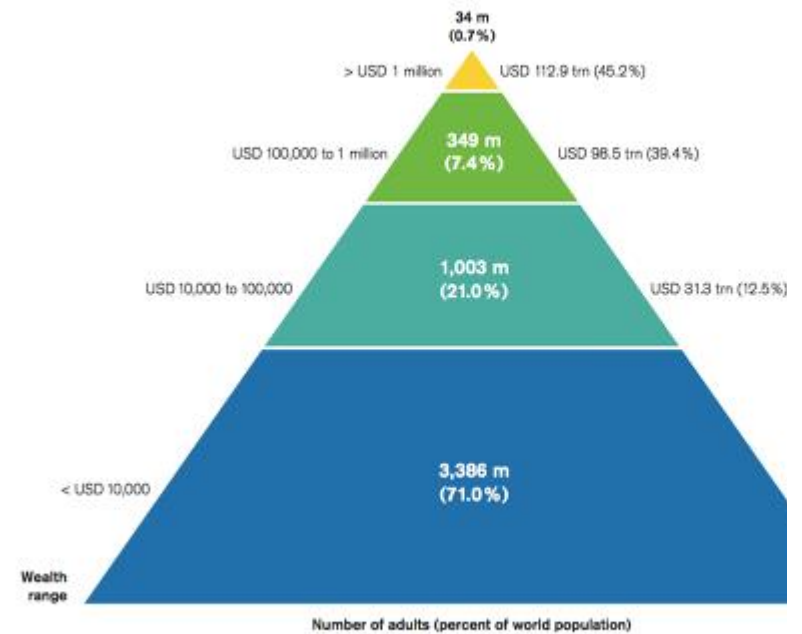

Sociale lagen en groepen

door sociale groepen
heen.

En in sociale lagen

Figure 1
The global wealth pyramid

Source: James Davies, Rodrigo Luberas and Anthony Shorrocks, Credit Suisse Global Wealth Databook 2015

Figure 1
The global wealth pyramid

Sociale groepen

zzp-ers

agrarische sector

Kinderen en armoede (en verwaarlozing)

gelukzoekers

Ouderen

chronisch psychisch ziek **

Zzp- Zelfstandige zonder personeel

- kleine zelfstandigen
- gedwongen door werkgever (bijv. post)
- meestal vrijwillig. Gedwongen 17%
- verborgen armoede (15%)
- gevoel van eigenwaarde
- kleine baantjes – alleenstaanden
- door sociale klassen heen (vangnet in hogere klassen groter)

Agrarische sector

- grote leningen voor bedrijven
- te groot of te klein
- kippencrisis (en andere crises)
- bedrijfsaanpassingen en rendementen
- verborgen armoede – rest gezinsinkomen
- ongeloof (zo'n grote boerderij)

Kinderen en armoede

Paus Benedictus XVI heeft gezegd dat kinderen – naast het recht om geboren en in geloof opgevoed te worden – het recht hebben op een thuis en dat ze het recht hebben om beschermd te worden tegen alle soorten van gevaar en bedreigingen. En paus Franciscus vraagt zich af of volwassenen wel ernstig begaan zijn met de toekomst van kleine kinderen en de jeugd.

Wat niet kan

Kinderen uit arme gezinnen zijn vaak slecht af. Ze zijn veel minder vaak lid van een vereniging en thuis is er vaak geen geld voor nieuwe kleren, internet, dagelijks een warme maaltijd of een weekje vakantie. Ook een lidmaatschap van een sportclub, het vieren van een verjaardag of het meedoen aan schoolexcursies is niet vanzelfsprekend

Andere effecten

Ze maken zich zorgen over de armoedesituatie thuis: dat ze met hun ouders uit huis gezet worden, dat ze geen eten of spullen hebben of dat hun ouders nog meer schulden maken. Bij veel kinderen en jongeren leidt dit tot fysieke of psychische klachten zoals hoofdpijn, buikpijn of vermoeidheid. Veel kinderen hebben het gevoel dat ze niets aan hun situatie kunnen veranderen. Ze voelen schaamte, jaloezie of uitsluiting omdat hun leeftijdgenoten veel meer hebben en kunnen doen. Ook kunnen ze verdriet of woede voelen als hun ouders hen steeds dingen ontzeggen. Sommige kinderen nemen de zorgen van hun ouders over.

'geluk'zoekers

- vluchtelingen
- discussie en onrust
- hoe dan ook: je naaste
- procederen
- Ongedocumenteerden /illegalen
- vermoedelijk werkzaam in landbouw, horeca.
- 100.000?

Ouderen

- zijn het minst vaak arm / veel opgebouwd geld in pensioen en huizen
- 3 % is arm
- alleen AOW
- Of een gedeeltelijke AOW
- of opgelicht (ouderenmishandeling)
- of altijd al arm
- slechte arbeidsmarkt voor 55 + (uniekbo-pcob)

Kerken en armoede-groepen

1. mensen zonder betaald werk
2. alleenstaande ouders met kinderen
3. asielzoekers
4. mensen met psychische problemen
5. ouderen
6. chronisch zieken
7. restschuld

Armoede

onderzoek

2016

Chronisch psychisch ziek

- in alle bevolkingsgroepen
- meer in de wijk – minder in de instelling
- kan iedereen overkomen
- moeilijke groep in de omgang
- soms gecompliceerde vraag

Regeerakkoord

- mensen mee laten doen
- overleg verzekeraars
- Voor GGZ-cliënten die buiten een instelling wonen is een integrale aanpak nodig van gemeenten, zorgaanbieders en verzekeraars over zorg, ondersteuning, participatie, schuldaanpak, scholing en huisvesting, met aandacht voor de omwonenden.
- verwarde mensen en de buurt

En nog meer?

Laaggeletterden (2,5
miljoen)

.....

Tot slot....

Met wie hebben wij te maken?

